

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ 5 ΙΟΥΝΙΟΥ 2025
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

www.economics.edu.gr

ΘΕΜΑ Α

- A1. α. Σωστό β. Λάθος γ. Σωστό δ. Σωστό ε. Λάθος
A2. 1. β 2. α

ΘΕΜΑ Β

B1. α. (σελίδα 166 σχολικού βιβλίου)

Ο πληθωρισμός πλήττει όλα τα άτομα που το χρηματικό τους εισόδημα είναι σταθερό ή αυξάνεται με ρυθμό μικρότερο από το ρυθμό του πληθωρισμού, γιατί σε αυτήν την περίπτωση μειώνεται το πραγματικό τους εισόδημα και, κατά συνέπεια, το βιοτικό τους επίπεδο. Τα άτομα αυτά είναι οι συνταξιούχοι, οι μισθωτοί και γενικά οι υπάλληλοι, που ο μισθός τους δεν αναπροσαρμόζεται συχνά. Αντίθετα, ο πληθωρισμός ευνοεί, ή τουλάχιστον δεν πλήττει, τα άτομα που το εισόδημά τους προέρχεται από κέρδη, γιατί τα κέρδη συνήθως αυξάνονται μαζί με τον πληθωρισμό. Αξίζει να σημειώσουμε ότι πολλές κατηγορίες μισθωτών μπορεί να προφυλάσσονται από τον πληθωρισμό με ρήτρες για αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή (ΑΤΑ). Αυτό σημαίνει ότι το συμβόλαιο εργασίας περιλαμβάνει κι έναν όρο (ρήτρα) για αυτόματη αύξηση των αποδοχών ίση με το ρυθμό του πληθωρισμού. Σε αυτήν την περίπτωση δεν επέρχεται μείωση της αγοραστικής δύναμης.

β. (σελίδα 169 σχολικού βιβλίου)

Ανεργία τριβής είναι εκείνη η οποία οφείλεται στην αδυναμία της αγοράς εργασίας να απορροφήσει άμεσα ανέργους, παρότι υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας, για τις οποίες οι άνεργοι έχουν τα απαραίτητα προσόντα και επαγγελματική εξειδίκευση. Η ανεργία τριβής οφείλεται στην αδυναμία των εργατών να εντοπίζουν αμέσως τις επιχειρήσεις με τις κενές θέσεις και στην αδυναμία των επιχειρήσεων να εντοπίσουν τους ανέργους εργάτες. Επίσης μπορεί να οφείλεται στη γεωγραφική απόσταση μεταξύ της περιοχής όπου υπάρχει ανεργία και αυτής όπου υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας. Γενικότερα οφείλεται στην έλλειψη ενός αποτελεσματικού συστήματος πληροφοριών για ύπαρξη ανέργων και επιχειρήσεων με κενές θέσεις εργασίας.

Οικονομική Εκπαίδευση

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Το άτομο Α καταθέτει 100.000 ευρώ.

Η τράπεζα κρατά ως ρευστά διαθέσιμα : $\frac{10}{100} \cdot 100.000 = 10.000$ ευρώ.

Η τράπεζα δανειοδοτεί το άτομο Β με το ποσό : $100.000 - 10.000 = 90.000$ ευρώ.

Το άτομο Β καταθέτει 90.000 ευρώ.

Η τράπεζα κρατά ως ρευστά διαθέσιμα : $\frac{10}{100} \cdot 90.000 = 9.000$ ευρώ.

Η τράπεζα δανειοδοτεί το άτομο Γ με το ποσό : $90.000 - 9.000 = 81.000$ ευρώ.

Η ποσότητα χρήματος που δημιουργήσε η τράπεζα είναι : $90.000 + 81.000 = \mathbf{171.000}$ ευρώ.

Γ2. Το άτομο Α καταθέτει 100.000 ευρώ.

Η τράπεζα κρατά ως ρευστά διαθέσιμα : $\frac{20}{100} \cdot 100.000 = 20.000$ ευρώ.

Η τράπεζα δανειοδοτεί το άτομο Β με το ποσό : $100.000 - 20.000 = 80.000$ ευρώ.

Το άτομο Β καταθέτει 80.000 ευρώ.

Η τράπεζα κρατά ως ρευστά διαθέσιμα : $\frac{20}{100} \cdot 80.000 = 16.000$ ευρώ.

Η τράπεζα δανειοδοτεί το άτομο Γ με το ποσό : $80.000 - 16.000 = 64.000$ ευρώ.

Η ποσότητα χρήματος που δημιουργήσε η τράπεζα είναι : $80.000 + 64.000 = \mathbf{144.000}$ ευρώ.

Η ποσότητα χρήματος που δημιουργεί η εμπορική τράπεζα **μειώνεται** κατά

$$171.000 - 144.000 = \mathbf{27.000} \text{ ευρώ.}$$

Γ3. (σελίδα 152 σχολικού βιβλίου)

Οι βασικές λειτουργίες του χρήματος που το καθιστούν απαραίτητο για την οικονομική οργάνωση της κοινωνίας είναι οι εξής:

α) Μέσο συναλλαγής

β) Μονάδα μέτρησης αξίας

γ) Μέσο διατήρησης αξιών

**Η πύλη στη Δευτεροβάθμια
Οικονομική Εκπαίδευση**

ΘΕΜΑ Δ

Δ1.

Συνδυασμοί	Αγαθό X	Αγαθό Ψ	Κόστος ευκαιρίας αγαθού του X σε όρους του Ψ	Κόστος ευκαιρίας αγαθού του Ψ σε όρους του X
A	2.000	0		
B	800	4.800	4	1/4
			2	1/2
Γ	0	6.400		

• Σύμφωνα με την εκφώνηση, όταν η οικονομία παράγει 2.000 μονάδες του αγαθού X, τότε όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή του αγαθού X. Άρα, στον συνδυασμό A δεν απασχολείται κάποιος συντελεστής στην παραγωγή του Ψ και κατά συνέπεια $\Psi_A = 0$.

• Σύμφωνα με την εκφώνηση, το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ σε όρους X μεταξύ των συνδυασμών B και Γ εκφράζεται με θυσία 1 μονάδας του αγαθού X για την παραγωγή 2 μονάδων του αγαθού Ψ. Άρα, έχουμε $B \rightarrow \Gamma : KE_\Psi = \frac{1}{2}$.

• Σύμφωνα με την εκφώνηση, το κόστος ευκαιρίας του αγαθού X σε όρους Ψ μεταξύ των συνδυασμών B και A εκφράζεται με θυσία 8 μονάδων του αγαθού Ψ για την παραγωγή 2 μονάδων του αγαθού X. Άρα, έχουμε $B \rightarrow A : KE_X = \frac{8}{2} = 4$.

$$\bullet A \rightarrow B : KE_\Psi = \frac{\Delta X}{\Delta \Psi} = \frac{2.000}{4.800 - 0} = \frac{1}{4}$$

$$\bullet B \rightarrow \Gamma : KE_\Psi = \frac{1}{2} \Leftrightarrow \frac{800 - 0}{\Psi_\Gamma - 4.800} = \frac{1}{2} \Leftrightarrow \Psi_\Gamma = 6.400$$

$$\bullet B \rightarrow \Gamma : KE_X = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{6.400 - 4.800}{800} = 2$$

Δ2. Αφαιρούμε από τις τελευταίες μονάδες (6.400) μονάδες του Ψ τις 1.000 και έχουμε: $6.400 - 1.000 = 5.400$ μονάδες. Το ζητούμενο είναι πόσες μονάδες του X πρέπει να θυσιάστούν για να παραχθούν οι τελευταίες 1.000 μονάδες του Ψ, δηλαδή να αυξηθεί η παραγωγή του Ψ από 5.400 σε 6.400 μονάδες.

Θα υπολογίσουμε την μέγιστη ποσότητα του X για $\Psi = 5.400$ μονάδες.

$$KE_X = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow \frac{5.400 - 4.800}{800 - X} = 2 \Leftrightarrow X_{\max} = 500 \text{ μονάδες}$$

Για να παραχθούν οι τελευταίες 1.000 μονάδες του Ψ, δηλαδή να αυξηθεί η παραγωγή του Ψ από 5.400 σε 6.400 μονάδες, πρέπει να θυσιάστούν $500 - 0 = 500$ μονάδες X.

	X	Ψ	KE _X
B	800	4.800	
	X=500	5.400	2
Γ	0	6.400	

Δ3. Z (X=900 , Ψ=4.300)

Θα υπολογίσουμε την μέγιστη ποσότητα του Ψ για X = 900 μονάδες.

$$KE_X = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow \frac{\Psi - 0}{2.000 - 0} = 4 \Leftrightarrow \Psi_{\max} = 4.400 \text{ μονάδες}$$

Ο συνδυασμός Z (X=900 , Ψ=4.300) είναι **εφικτός**, γιατί με δεδομένη την παραγωγή 900 μονάδων X, μπορούν να παραχθούν μέχρι και 4.400 μονάδες Ψ και άρα είναι εφικτή η παραγωγή λιγότερων μονάδων Ψ (4.300).

	X	Ψ	KE _X
A	2.000	0	
	900	Ψ=4.400	4
B	800	4.800	

Δ4. Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές = Τιμή X • Ποσότητα X + Τιμή Ψ • Ποσότητα Ψ (1)

Για τον συνδυασμό Β (X=800 , Ψ=4.800) και σχετικά με το Α.Ε.Π. του 2023, έχουμε:

$$(1) \Leftrightarrow 21.600 = 3 \cdot 800 + \text{Τιμή } \Psi \cdot 4.800 \Leftrightarrow \text{Τιμή } \Psi = 4 \text{ χρηματικές μονάδες}$$

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΜΑΡΙΝΟΣ οικονομολόγος – εκπαιδευτικός – www.economics.edu.gr

www.economics.edu.gr

Η πύλη στη Δευτεροβάθμια
Οικονομική Εκπαίδευση